

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000932

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-02-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого від 06.03.2024 № 97

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гайдамака Вікторія Олександрівна
2. Viktoriya O. Gaydamaka

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1137-6500

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: право

Дата захисту: 14-02-2024

Спеціальність за освітою: право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 2023-40 ID 3905

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.07.01

Тема дисертації:

1. Теоретико-правові засади функціонування соціальної держави в умовах європейської інтеграції.
2. Theoretical-legal grounds of the welfare state functioning in the European integration conditions.

Реферат:

1. Дисертація присвячена комплексному дослідженню проблем становлення в європейських країнах соціальної державності, еволюції соціальної політики об'єднаної Європи в процесі розширення та поглиблення інтеграційного процесу. Наукова робота є однією з перших в загальній теорії права робіт, що присвячена комплексному дослідженню питань, пов'язаних із визначенням теоретико-правових засад функціонування соціальної держави в умовах європейської інтеграції. З'ясовано, що процес становлення й розвитку соціальної держави обумовлений політичними і соціально-економічними процесами в рамках національних держав, а отже має свої унікальні відправні точки в кожній країні: їхні політичні аргументи були визначені різними національними проблемами з економічним, політичним і ціннісним контекстом, а попередні інституційні рішення визначали подальший прогрес. Встановлено, що вплив соціальної держави є

всеосяжним, він позначається на можливостях усіх верств суспільства, а не лише тих, хто наразі претендує на певні пільги. Для більшості соціальних груп те, що вони отримують протягом життя від соціальної держави в цілому може бути зіставлене з їхнім власним внеском. Лише верхній дециль розподілу доходів висуває відносно менші вимоги до систем соціального забезпечення, тоді як нижній дециль отримує відносно більше. Доведено, що під моделлю соціальної держави слід розуміти певний образ конкретної країни, який визначають суб'єкти, джерела, обсяги і напрями фінансування соціальної сфери. Моделі соціальної держави різняться залежно від меж втручання держави у соціальну, економічну, а знедавна – і в екологічну сфери і має на меті забезпечення добробуту суспільства в цілому. На сьогодні не існує єдиної уніфікованої моделі соціальної держави, так як кожна національна модель має своє історичне підґрунтя, принципи, якими оперує, а також спирається на економічні, політичні і культурні особливості країн, яким вона притаманна. Як наслідок, кожна модель соціальної держави є певною мірою неповторною, однак, у зв'язку із плином часу та інтеграційними і глобалізаційними процесами, з'являються і змішані моделі соціальної держави, яким притаманні риси декількох моделей. Обґрунтовано, що трансформація ліберальної моделі правової держави у соціальну, а згодом – у соціально-екологічну модель супроводжується не заміною попередніх функцій, а розширенням їх спектру, удосконаленням правових механізмів їх реалізації. Наслідком процесу розширення змісту концепції демократичної, соціальної, правової держави за рахунок екологічного виміру є формування нової ідентичності європейських держав і Європейського Союзу в цілому. Надано додаткової аргументації висновку про те, що виокремлення нових європейських моделей соціальних держав, зокрема південно-європейської (середземноморської), а в майбутньому – східноєвропейської моделей, пов'язано з процесами демократизації та сприйняття країнами усталених цінностей європейської цивілізації. Встановлено, що спільні соціальні цінності є невід'ємною складовою європейської ідентичності, що виступає фундаментом європейського об'єднавчого проекту. Європейська історія – це успішний процес «соціальної конвергенції», який відбувається в міру зміцнення економік держав-членів ЄС. У цьому процесі важливу роль відіграють європейські норми, правила і керівні принципи ЄС. Таке зближення є свідченням міцності спільних європейських соціальних цінностей, бажання та здатності Європейського Союзу підтримувати їхній розвиток. На підставі аналізу зарубіжних наукових джерел та законодавства Європейського Союзу зроблено висновок про те, що європейські демократичні держави на межі XX–XXI століть трансформуються у новий різновид соціально-правової держави. Його основні риси: акцент на екологічній складовій, що дозволяє говорити про соціально-екологічну державу, яка сприймає реалізацію екологічної функції як один із ключових державних імперативів; цифровізація соціальної держави, завдяки чому остання стає більш суверенною, стійкою і конкурентоспроможною в цифровому відношенні. Головною пружиною, що приводить у рух правовий механізм функціонування цієї удосконаленої моделі соціальної державності, є напруга, що існує між її економічними та соціальними засадами. Їхня взаємодія визначає основні характеристики цієї державності – функції, правові механізми їх реалізації, принципи державно-правового будівництва. Головна особливість еволюції цієї моделі державності полягає в тому, що об'єктивно-історично відбувається посилення її соціальних, екологічних і технологічних засад, хоча визначальним фактором розвитку залишаються правові та економічні засади. Доведено, що соціально-екологічна держава гарантує належний соціально-екологічний захист найбільш вразливих верств населення, а також місцевостей, що стикаються з кліматичними ризиками, передбачає екологічну співпрацю міст з сільською місцевістю. Отже, соціально-екологічний перехід носить поліцентричний характер, тобто кожна місцевість і кожна громада може і повинна брати в ньому участь.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive study of the problems of the formation of social statehood in European countries, the evolution of the social policy of the united Europe in the process of expansion and deepening of the integration process. The scientific work is one of the first in the general theory law, which is devoted to a comprehensive study of issues related to the definition of the theoretical and legal grounds of the functioning of the welfare state in the conditions of European integration. It is identified that the process of formation and development of the welfare state is determined by political and socio-economic processes within the framework of national states, and therefore has its own unique starting points in each country: their political

arguments were determined by various national problems with an economic, political and value context, as well as previous institutional decisions determined further progress. It is set that the influence of the welfare state is comprehensive, it affects the opportunities of all layers of society, and not only of those who currently claim certain benefits. For most social groups, what they receive during their lifetime from the welfare state as a whole could be compared with their own contribution. Only the top decile of the income distribution makes relatively smaller demands on welfare systems, while the bottom decile receives relatively more. It is proved that the model of the welfare state should be understood as a certain image of a specific country, which is determined by the subjects, sources, volumes and directions of financing of the social sphere. Models of the welfare state differ depending on the limits of the state's intervention in the social, economic, and recently also in the environmental spheres and it is aimed at ensuring the welfare of society as a whole. Today there is no single unified model of the welfare state, as each national model has its own historical background, principles by which it operates, and is also based on the economic, political and cultural features of the countries to which it belongs. As a result, each model of the social state is to some extent unique, however, due to the passage of time and integration and globalization processes, mixed models of the social state appear, which have features of several models. It is substantiated that the transformation of the liberal model of the legal state into a welfare one, and later into a socio-ecological model, is not accompanied by the replacement of previous functions, but by the expansion of their spectrum, the improvement of legal mechanisms for their implementation. The consequence of the process of expanding the content of the concept of a democratic, social, legal state at the expense of the ecological dimension is the formation of a new identity of European states and the European Union as a whole. Additional arguments are provided for the conclusion that the emergence of new European models of social states, in particular the Southern European (Mediterranean) and in the future – Eastern European models, is connected with the processes of democratization and the acceptance by countries of the established values of European civilization. It is set that common social values are an integral part of the European identity, which is the foundation of the European unification project. European history is a successful process of "social convergence", which takes place as the economies of EU member states strengthen. European norms, rules and guidelines of the EU play an important role in this process. Such rapprochement is an evidence of the strength of common European social values, the desire and ability of the European Union to support their development. Based on the analysis of foreign scientific sources and the legislation of the European Union, it is concluded that the European democratic states at the turn of XX-XXI centuries are transforming into a new type of social-legal state. Its main features are: an emphasis on the ecological component, which allows us to talk about a socio-ecological state that perceives the implementation of the ecological function as one of the key state imperatives; digitalization of the welfare state, thanks to which the latter becomes more sovereign, sustainable and competitive in digital terms. The main spring that sets in motion the legal mechanism of the functioning of this improved model of social statehood is the tension that exists between its economic and social foundations. Their interaction determines the main characteristics of this statehood – functions, legal mechanisms for their implementation, principles of state-legal construction. The main feature of the evolution of this model of statehood is that its social, ecological and technological foundations are objectively and historically strengthened, although legal and economic foundations remain to be the determining factor of development.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Gaydamaka V. A. European social model: a new paradigm of social state development. Problems of Legality//Б, 2020. Issue 150. P. 313–331.
- 2. Гайдамака В. О. Соціальне право: проблеми визначення. Юридичний вісник//Б. 2020. № 3. С. 286–292.
- 3. Гайдамака В. О. Екологічна держава та її місце в теорії демократичної, соціальної правової держави. Юридичний науковий електронний журнал//Б. 2023. № 5. С. 21–24.
- 4. Gaydamaka V. Environmental, welfare state: conceptualization problems. Recht der Osteuropäischen Staaten. ReOS. 2021. №5. P. 4–12.
- 5. Гайдамака В. О. Функціонування соціальної держави в умовах європейської інтеграції. Україна і Європейський Союз: шлях до сталого розвитку : зб. наук. статей за матеріалами II-ї Всеукр. наук.-практ. конф. з європ. права, м. Харків, 15 травн. 2019 р. / редкол. : А. П. Гетьмана, І. В. Яковюк та ін. Харків, 2019. С. 41–45.
- 6. Гайдамака В. О. Соціальна державність: еволюція моделей. Україна і Європейський Союз: шлях до сталого розвитку : зб. наук. статей за матеріалами III Всеукр. наук.-практ. конф. з європ. права, м. Харків, 15 листоп. 2019 р. / редкол.: А. П. Гетьмана, І. В. Яковюк та ін. Харків: Юрайт, 2019. С. 24–29.
- 7. Гайдамака В. О. Role of Welfare State in Democratic Society. Сучасне суспільство і наука: актуальні дослідження молодих науковців: матеріали Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конференції інозем. мовами. М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: НЮУ ім. Ярослава Мудрого, 2019. С. 32–34.
- 8. Гайдамака В.О. Соціальні права в системі прав людини. Адаптація правової системи України до права Європейського Союзу : теоретичні та практичні аспекти : матеріали V Всеукраїнської за міжнародною участю науково-практичної конференції (м. Полтава, 22 жовтня 2020 року). Полтава : Россав, 2020. С. 35–37.
- 9. Гайдамака В.О. Європейська соціальна модель: сучасний стан розвитку. Україна і Європейський Союз: шлях до сталого розвитку : зб. наук. ст. за матеріалами IV Всеукр. наук. практ. конф. з європ. права, м. Харків, 19 листоп. 2020 р. / редкол.: А. П. Гетьман, І. В. Яковюк та ін. Харків, 2020. С. 16–19.
- 10. Гайдамака В.О. Концепція екологічної держави. Права людини і демократія : зб. наук. статей за матеріалами III наук.-практ. конф., м. Харків, 13 травн. 2021 р. : у 2 ч. / редкол.: І. В. Яковюк, С. Г. Серьогіна та ін. Харків, 2021. Ч. I. С. 14–17.
- 11. Гайдамака В.О. Забезпечення прав людини – пріоритет соціальної держави. Наукові тренди постіндустріального суспільства: матеріали III Міжнародної наукової конференції, м. Харків, 13 жовтня, 2023 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2023. С. 41–43.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U000954

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яковюк Іван Васильович

2. Ivan V. Yakoviuk

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8070-1645

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федорова Алла Леонідівна

2. Alla L. Fedorova

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3050-3146

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Головащенко Ольга Сергіївна

2. Olga S. Holovaschenko

Кваліфікація: к. ю. н., старший науковий співробітник, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9057-1936

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 25858474

Місцезнаходження: вул. Чернишевська, буд. 80, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойчук Дмитро Сергійович

2. Dmytro S. Boichuk

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7967-4443

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковтун Віталій Іванович

2. Vitaliy I. Kovtun

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0232-540X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Процюк Ігор Валерійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Процюк Ігор Валерійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна